

Koeling, verwarming,
luchtbehandeling:
handhaving EPBD III

Handhaving EPBD III

Geldt voor zowel koelinstallaties, als ook voor warmtepompen en stookinstallaties of combinaties van deze systemen, indien EPBD-III criteria op hierop installaties van toepassing zijn. Indien er een luchtbehandelingsinstallatie gekoppeld is, worden ook de gestelde eisen aan dit systeem getoetst.

Wijze van handhaven is kenbaar gemaakt:

Door wie?

- Overheid zelf; de gemeentes of anderzijds gekwalificeerd bevoegd gezag
- Onafhankelijke ingehuurde/aangewezen partijen

Hoe?

- RVO stelt hiertoe een overzicht ter beschikking

Tot slot worden er eisen gesteld ten aanzien van het plaatsen van thermostatische regelingen en het waterzijdig inregelen van bestaande gebouwen. Een overzicht van RVO geeft weer wanneer er wat opgevolgd dient te worden.

WANNEER?		EISEN OF VERPLICHTINGEN	HOE?
1	Handhaven bij bouw-aanvragen	<ul style="list-style-type: none"> Energieprestatie en documentatie van die energieprestatie Installatie van thermostatische bediening van verwarming en airconditioning in alle ruimtes Installatie van een Gebouw Automatiserings- en Controle Systeem (vanaf 2026, alleen voor grotere utiliteitsgebouwen) Installatie van laadpunten voor elektrisch vervoer in of bij appartementsgebouwen en grotere utiliteitsgebouwen 	<ul style="list-style-type: none"> Aanvragers van een bouwaanvraag laten in hun aanvraag zien dat ze voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit, waaronder ook de eisen aan de energieprestatie van installaties. Controle verloopt via het reguliere proces voor bouwaanvragen
2	Handhaven van eisen aan installaties bij bestaande bouw	<ul style="list-style-type: none"> Installaties moeten voldoen aan de systeemeisen voor energieprestatie uit het Bouwbesluit 	<ul style="list-style-type: none"> Controle vindt in principe plaats naar aanleiding van klachten van bewoners en gebruikers van gebouwen De eisen en bijbehorende rekenregels staan in de Regeling Bouwbesluit en op de EPBD pagina van RVO.
3	Handhaven van keuringen en GACS-verplichting	<ul style="list-style-type: none"> Keuring van verwarmings- en airconditioningsystemen Installatie van een Gebouw Automatiserings- en Controle Systeem (vanaf 2026) 	<ul style="list-style-type: none"> Vaststellen welke gebouwen een keuringsplichtige installatie hebben Vaststellen welke gebouwen moeten beschikken over een GACS-systeem Controleren of keuringen zijn uitgevoerd door een gekwalificeerde deskundige en zijn afgemeld in centrale afmeldregisters Inhoudelijke beoordeling van een keuring is niet nodig; dat gebeurt landelijk Controle op aanwezigheid en kenmerken van een GACS-systeem
4	Handhaven van elektrische laadinfrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> Installatie van laadpunten voor elektrisch vervoer in of bij grotere utiliteitsgebouwen met meer dan 20 parkeerplaatsen (vanaf 2025) Minimaal één oplaadpunt verplicht 	<ul style="list-style-type: none"> Inschatten welke gebouwen meer dan 20 parkeerplaatsen hebben Controle of dit klopt en zo ja, of minimaal 1 laadpunt voor elektrisch vervoer aanwezig is

 = nieuwbouw en ingrijpende renovatie

 = bestaande bouw

INGREEP	EISEN	SITUATIE	Plaatsen thermostatische regelaars*	Hydraulisch balanceren (waterzijdig inregelen)	Instellen optimale stooklijn*
<ul style="list-style-type: none"> Vervanging van de centrale opwekker¹ Vervangen / bijplaatsen van een derde of meer van het totaal aantal radiatoren 	<ul style="list-style-type: none"> Systeem voldoet aan energieprestatie-eisen en systeemeisen (onder andere goede temperatuurregeling en hydraulisch in balans) Radiatoren voorzien van thermostaatkraan (TRA) met flow-regeling 	<ul style="list-style-type: none"> Verwarmingssysteem is voorzien van flowregeling op elke radiator/afgiftelichaam Verwarmingssysteem heeft een geschikte kamer/ruimtethermostaat Verwarmingssysteem beschikt over TRAs (of andere thermostatische regeling) in alle ruimte behalve de woonkamer/centrale ruimte 	X	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> Bijplaatsen thermostatische regelingen (kamer/ruimtethermostaat en TRAs) is nodig; daarna beschikt het systeem over temperatuurregeling in elke ruimte Bijplaatsen kan met maximaal 20% meerkosten¹ Alle radiatoren/afgiftelichamen hebben een flowregeling 	✓	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> Bijplaatsen thermostatische regelingen (kamer/ruimtethermostaat en TRAs) is nodig Bijplaatsen kost meer dan 20% meerkosten¹ Het systeem beschikt al over een flowregeling op elke radiator/afgiftelichaam (bijv. voetventielen) 	X	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> Bijplaatsen thermostatische regelingen (kamer/ruimtethermostaat en TRAs) is nodig; daarna beschikt het systeem over temperatuurregeling in elke ruimte Bijplaatsen kan met maximaal 20% meerkosten¹ Nog steeds niet alle radiatoren/afgiftelichamen hebben een flowregeling (bijv. in woonkamer waar plaatsing van TRAs niet nodig is) 	✓	X	✓
		<ul style="list-style-type: none"> Bijplaatsen thermostatische regelingen (kamer/ruimtethermostaat en TRAs) is nodig Bijplaatsen kost meer dan 20% meerkosten¹ Niet alle radiatoren/afgiftelichamen hebben een flowregeling 	X	X	✓
<ul style="list-style-type: none"> Vervangen of bijplaatsen van minder dan een derde van het totaal aantal radiatoren. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen 		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

¹Bijvoorbeeld: verwarmingsketel, warmtepomp, centrale airco, centrale ventilatie-unit, warmwatertoestel, afleverset warmtelevering.

*Het percentage meerkosten wordt berekend door vergelijking met de installatiekosten voor de vervanging of vernieuwing, dus alleen nieuw geplaatste onderdelen. Het gaat dus om de meerkosten van de zelfregulerende apparatuur ten opzichte van de kosten van de afleverset en het installeren daarvan.

✓ = van toepassing
X = niet van toepassing

*Bij een modulerende thermostaat is het instellen van een optimale stooklijn niet nodig. Een modulerende thermostaat zorgt ervoor dat de watertemperatuur van de ketel optimaal staat afgesteld. Zo wordt hetzelfde effect bereikt. Dat geldt ook als er een GACS-systeem aanwezig is dat voldoet aan de eisen.